

Kỹ năng làm việc nhóm trong đào tạo thiết kế thời trang hiện nay

Teamwork skills in fashion design training today

Nguyễn Thị Kim Hương

Tóm tắt

Ngành công nghiệp Thời trang ngày càng phát triển, công nghệ 4.0 có thể thay đổi tất cả các lao động đơn giản, tuy nhiên, những lao động sáng tạo hiện nay là không thể thay thế. Xã hội đòi hỏi nguồn nhân lực cao theo dòng chảy chung của xu hướng công nghiệp hoá, hiện đại hoá. Sinh viên tốt nghiệp cần đảm bảo kiến thức, kỹ năng cứng, kỹ năng mềm, trong đó kỹ năng làm việc nhóm (teamwork) là một trong những yếu tố cần thiết và quan trọng đối với bất cứ ngành nghề nào! Một nhà thiết kế thời trang ngoài khả năng tư duy, sáng tạo độc lập cần phải phối hợp với đồng nghiệp, người quản lý và những bộ phận liên quan để hoàn thành một dự án hay là một công việc chung và đó chính là kỹ năng làm việc nhóm trong nhà trường và thực tế tại các công ty thời trang.

Từ khóa: Kỹ năng; Làm việc nhóm; Đào tạo; Thiết kế thời trang; Sinh viên

Abstract

Fashion industry is growing day by day, technology 4.0 can change all simple workers. However, today's creative workers are irreplaceable. The society requires high human resources according to the general flow of the trend of industrialization and modernization. Graduates need to ensure knowledge, hard skills, soft skills, in which teamwork is one of the essential and important elements for any profession.

A fashion designer is beyond the ability to think and creates independently needs to coordinate with colleagues, managers and related departments to complete a project or a joint work and that is the skill of teamwork in the university and in practice at fashion companies.

Key words: Skill; Teamwork; Training; Fashion design; students

TS. Nguyễn Thị Kim Hương

Bộ môn Thiết kế Thời trang, Khoa Nội thất & MTUD

ĐT 0983264568

Email: huongnk369@gmail.com

Ngày nhận bài: 9/7/2020

Ngày sửa bài: 21/9/2020

Ngày duyệt đăng: 20/12/2022

1. Mở đầu

Kỹ năng làm việc nhóm ngay khi còn học tập trong nhà trường hiện nay không quá mới mẻ, tuy nhiên rất nhiều các trường đại học, cao đẳng hiện nay chưa áp dụng mô hình này trong giảng dạy chuyên ngành thiết kế thời trang. Đây là nhu cầu bức thiết mà ngay khi sinh viên khi ra trường đầu quân vào các công ty thời trang làm việc sẽ phải tiếp cận với kỹ năng này. Không phải chỉ ở nước ngoài mà ngay các công ty thời trang trong nước cũng áp dụng phương thức làm việc nhóm. Điều này không hề trái quy luật mà còn mang tính khoa học, hợp lý và mang tính chuyên nghiệp cao.

Trong thực tiễn giảng dạy chúng ta đang đào tạo sinh viên thành những họa sĩ thiết kế thời trang, với những kỹ năng sáng tạo cần thiết để tìm kiếm các cơ hội nghề nghiệp khác nhau như giám đốc sáng tạo, thiết kế viên, trợ lý thiết kế, tạo mẫu rập (pattern), nghệ sĩ hiển thị hình ảnh, kinh doanh thời trang, nhà báo thời trang, truyền thông, stylist và họa sĩ minh họa. Sinh viên sẽ được đào tạo phát triển kỹ năng cần thiết, sự tự tin, tạo lập phong cách thiết kế riêng đáp ứng nguồn nhân lực theo nhu cầu của xã hội hiện đại.

2. Đào tạo kỹ năng làm việc nhóm trong các trường quốc tế

Các học viện nghệ thuật nổi tiếng trên thế giới như: Academy of art University, Học viện Nghệ thuật Fort Lauderdale... đã đưa ra các tiêu chí đào tạo họa sĩ thiết kế thời trang với các tính năng vượt trội để làm chủ khả năng cũng như quá trình thiết kế: xu hướng nghiên cứu tuân thủ các ý tưởng về thời trang, bảo đảm chất lượng, từ nghiên cứu để hoàn thiện sản phẩm và bảo tồn nền kinh tế của công ty. Mục đích của quá trình đào tạo là để đào tạo các chuyên gia sáng tạo, hiểu biết về các lĩnh vực khác nhau của công việc chuyên môn, có khả năng kết hợp các kiến thức lý thuyết, sáng tạo và kỹ năng tổ chức, và hầu hết tất cả các vấn đề khác liên quan với nhà sản xuất. Khả năng cộng tác ở các cấp: bán hàng và đội ngũ quản lý, đặc biệt là kỹ năng làm việc nhóm giữa các thiết kế.

Khi có một dự án, sinh viên phải tham gia vào các cuộc thảo luận lớp học một cách thường xuyên và có lịch trình cụ thể. Mỗi sinh viên có tối thiểu ít nhất một thảo luận gửi đến người hướng dẫn và thảo luận này cũng được các sinh viên khác viết với cùng chủ đề được giao. Tương tác nhiều hơn và kết quả tốt hơn khi được phản ánh trong quá trình thảo luận, cả lớp tham gia là vô cùng cần thiết và chiếm một phần quan trọng của lớp học.

Thực tế một nhà thiết kế qua quá trình tích lũy kinh nghiệm, am hiểu thị trường, có phương pháp làm việc khoa học thường được phụ trách sáng tạo của cả công ty: bao gồm cả phụ trách thiết kế viên, các thiết kế lúc này làm việc như những trợ lý cho nhà thiết kế chính. Trong môi

Hình 1. Các sinh viên với các tác phẩm do các người mẫu mặc bộ trang phục được thiết kế trong quá trình thực hiện dự án tại Học viện Nghệ thuật Fort Lauderdale. (Nguồn: Học viện Nghệ thuật Fort Lauderdale)

Hình 2. Mẫu thiết kế của các sinh viên: Glavidia Alexis, Nathan Carter, Sarah Christensen, Danielle Del Sordo, Brenna Perry, Tracy Robles, Pascal Weber. (Nguồn: Học viện Nghệ thuật Fort Lauderdale)

Hình 3. Đồ án tốt nghiệp của nhóm sinh viên học viện nghệ thuật Academy: 1 Giedre 2. Mother 3. Joony 5. Chanel 6. Danielle (Nguồn: Academy of Art University)

trường làm việc như vậy đòi hỏi các thiết kế viên cần có ý thức sáng tạo theo phương pháp hoạt động nhóm: theo cùng một chủ đề ý tưởng sáng tạo, sử dụng chung bảng màu xu hướng cũng như chất liệu của bộ sưu tập. Vậy phải làm việc như thế nào để thống nhất cá tính và phong cách cá nhân trong quá trình làm việc nhóm là vấn đề cần được trau dồi và học tập ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

Trên thế giới, hầu như trong chương trình đào tạo chuyên ngành thiết kế thời trang của các học viện nghệ thuật đều có các bài tập thực hành ngay trong quá trình học tập, nghiên cứu yêu cầu sinh viên làm việc theo nhóm. Chúng ta hãy cùng nghiên cứu bài tập thực hành, là một phần trong chương trình thiết kế thời trang tại Học viện Nghệ thuật Fort Lauderdale dưới sự hướng dẫn trực tiếp của giáo sư Irina V. Ivanova, với ý tưởng nghiên cứu từ trang phục lịch sử.

Những người tham gia được khuyến khích để khám phá và nghiên cứu các kỹ thuật patternmaking, phương pháp may và thiết kế thời trang hiện đại từ kỹ thuật và công nghệ của quá khứ. Tuy nhiên, họ không được phép sử dụng các loại vải có hoa văn phức tạp, sang trọng của trang phục lịch sử. Nó có thể được dễ dàng để tạo ra thiết kế lộng lẫy bằng cách sử dụng một loại vải lộng lẫy. Thách thức của dự án này là tạo ra sự sang trọng của hình dáng trong sự đơn giản của vật liệu. Sau khi tìm tòi cả nhóm quyết định chỉ được dùng chất liệu vải mỏng và vải bố sử dụng cho dự án này. Trong tinh thần của Arte Povera (sự nghèo nàn) không có chất liệu cao cấp. Sự pha trộn của chủ nghĩa tối giản trong những chất liệu thô mộc thông thường và tạo hình chính là hình thức làm cho toàn bộ dự án này có những hiệu ứng về những nghịch lý trong ý đồ thiết kế.

Tái tạo trang phục lịch sử, tạo ra các ý tưởng ban đầu bắt nguồn từ lịch sử thời trang bằng cách tập trung vào hình dáng và patternmaking, khái niệm của quá khứ là ý tưởng chính của dự án.

Nhóm các nhà thiết kế tài năng là sinh viên học viện thời trang (Glavidia Alexis, Nathan Carter, Sarah Christensen, Danielle Del Sordo, Brenna Perry, Tracy Robles, Pascal Weber) đã quyết định lấy cảm hứng sáng tạo từ trang phục của phụ nữ châu Âu thế kỷ 16-19. Những cảm hứng đến từ đường viền, ly xếp, làm nhẵn bề mặt chất liệu và sử dụng các loại corset hay khung tạo độ phồng của giai đoạn Phục hưng, Baroque, Rococo và thời trang phụ nữ thời Victoria là một nguồn cảm hứng trực tiếp cho các nhà thiết kế.

Mỗi nhà thiết kế trẻ nhưng đã khéo léo tìm thấy cách thức riêng để sáng tạo ra các mẫu thiết kế thời trang từ motif lịch sử. Tất cả các mẫu thiết kế khác nhau của họ, đều là thời trang của ngày hôm qua được thể hiện trong sự thấu hiểu về xu hướng thời trang hiện đại. Các mẫu thiết kế được tạo ra trong lớp học thiết kế trang phục đã tạo nên những nghịch lý dự án này yêu cầu, trong thực tế thiết kế thời trang không ít những ý tưởng đi kiếm tìm sự hài hòa trong mâu thuẫn.

Sự kết hợp giữa trang phục lịch sử và thời trang, giữa sự hạn chế trong chất liệu và các kỹ thuật xử lý bề mặt chất liệu, kết hợp với hình dáng, cấu trúc làm cho dự án này thú vị đáng để chúng ta nghiên cứu và suy nghĩ từ cách xây dựng ý tưởng tới kỹ năng làm việc nhóm của các nhà thiết kế thời trang tương lai.

Ngoài ra chúng ta còn thấy tại nhiều học viện quốc tế, sinh viên đã làm việc nhóm trong cả đồ án tốt nghiệp, 5 - 7

sinh viên cùng sáng tạo nên một bộ sưu tập theo ý tưởng thiết kế chung. Gần đây tại Tuần lễ thời trang New York: The Shows, thu đông 2018, 10 sinh viên - nhà thiết kế Đại học nghệ thuật Academy (Academy of Art University) đã giới thiệu tổng cộng 5 bộ sưu tập trang phục nữ và 2 bộ sưu tập trang phục nam. Jayne Foster, Giám đốc Thời trang sau đại học nhận xét: Học viện vinh dự có một nền tảng tầm cỡ này tại NYFW: The Shows để giới thiệu công việc của các sinh viên tốt nghiệp từ cả hai chương trình cấp bằng BFA và MFA. “Mỗi năm các nhà thiết kế của chúng tôi đã thể hiện một màn trình diễn tài năng đáng kinh ngạc của họ và năm nay cũng không phải là ngoại lệ. Nhóm này đã chế tác từng bộ sưu tập, và mỗi sản phẩm trong bộ sưu tập của họ đều có bản sắc độc đáo của riêng mình”, đây là 1 trong số 7 bộ sưu tập thời trang trong buổi biểu diễn.

Như vậy không chỉ là đồ án được thực hiện trong quá trình học tập mà ngay cả đồ án tốt nghiệp sinh viên thiết kế thời trang của các trường quốc tế đã được tổ chức, hướng dẫn hoạt động nhóm một cách bài bản và có hiệu quả, do vậy việc làm việc nhóm trong đào tạo thiết kế thời trang tại các trường đại học và cao đẳng ở Việt Nam là điều cần thiết hiện nay.

3. Đào tạo kỹ năng làm việc nhóm trong trường Đại học Kiến trúc Hà Nội

Ngành Thiết kế thời trang - Đại học Kiến trúc Hà Nội đã thực hiện mô hình này trong các học phần lý thuyết, nghiên cứu, thuyết trình nhóm và gần đây nhất trong học kỳ vừa qua đã thực hiện kỹ năng làm việc nhóm đối với đồ án Thiết kế trang phục dạo phố, mở ra những hướng đi phù hợp với chuyên ngành đào tạo.

Kỹ năng làm việc nhóm đòi hỏi sự thống nhất cao về kiến thức chuyên môn, sáng tạo và kỹ năng tổ chức. Điểm mấu chốt trong kỹ năng làm việc nhóm đối với đồ án thiết kế chuyên ngành Thiết kế thời trang cần có những bước căn bản như:

- Thống nhất về ý tưởng thiết kế (Đây là yếu tố tiên quyết để các thành viên tham gia nhóm có định hướng cụ thể về phong cách, và những gợi ý sáng tạo liên quan. Nếu không có sự đồng thuận về ý tưởng, coi như việc làm nhóm không thể thực hiện được);
- Trình bày được cảm xúc thiết kế thông qua ý tưởng nghiên cứu;
- Xây dựng bảng concept (các vấn đề mấu chốt để triển khai ý tưởng thiết kế như: Phong cách; màu sắc; chất liệu; tiêu điểm của bộ sưu tập; phụ kiện và trang điểm);
- Thể hiện bản vẽ phác thảo theo kế hoạch sáng tác của cả bộ sưu tập (phân công cho từng thiết kế về số lượng và chủng loại sản phẩm);
- Thể hiện sản phẩm mẫu thật;

Hình 4. Một số bộ sưu tập của sinh viên ngành Thiết kế Thời trang - năm 3 K18 ĐH Kiến Trúc Hà Nội (nguồn tác giả)

Hình 5. Bộ sưu tập của sinh viên ngành Thiết kế Thời trang - năm 3 K18 ĐH Kiến Trúc Hà Nội (nguồn tác giả)

GZ WOMEN COLLECTION FALL/WINTER 2019/2020

Hình 6. Một số hình ảnh sản phẩm bộ sưu tập thu đông 19/20 của thời trang May 10, chuyên gia duyệt mẫu bộ sưu tập TS. Nguyễn Kim Hương; Nguồn ảnh: phòng Thiết kế Tổng Công ty May 10

- Chuẩn bị phụ kiện, trang điểm;
- Chụp hình cho poster quảng cáo hay quay clip giới thiệu bộ sưu tập;
- Hoàn thiện tổng thể để trình diễn bộ sưu tập.

Trong những đồ án của các nhóm sinh viên (3 - 5 sinh viên/nhóm) năm thứ 3 K18 với các bộ sưu tập thời trang dạo phố, mang tính ứng dụng cao, được sinh viên thực hiện khá chuyên nghiệp, có tính thống nhất về ý tưởng, phong cách, màu sắc, chất liệu cũng như cấu trúc trang phục. Các sinh viên này được hướng dẫn ngay từ khâu lựa chọn ý tưởng, sáng tác thiết kế bộ sưu tập đến suốt quá trình thực hiện sản phẩm, với phòng công nghệ được trang bị đầy đủ thiết bị để sinh viên thực hiện mẫu may tại trường ngay trong các buổi học thực hành dưới sự hướng dẫn của giảng viên công nghệ may. Các bộ sưu tập đều được chú trọng từ tổng thể đến chi tiết tạo ra hình ảnh chung theo đúng ý tưởng thiết kế, trang điểm và phụ kiện là yếu tố hỗ trợ không thể thiếu trước khi sinh viên báo cáo kết quả đồ án.

Các sinh viên không những thể hiện khả năng sáng tạo, từ bản thiết kế, đến cắt may hoàn thiện các sản phẩm mà còn bộc lộ gu thẩm mỹ, khả năng nắm bắt xu hướng thời trang mới nhất trong quá trình chọn chất liệu, màu sắc và đặc biệt là stylish và nhiếp ảnh. Dưới đây là bộ sưu tập của nhóm các sinh viên: Lê Đỗ Hương Ly – Nguyễn Thị Hải Yến – Hoàng Phương Thảo – Minh Hàn Huyền – Phạm Anh.

Những bộ sưu tập bước đầu khẳng định việc làm việc nhóm trong nhà trường là thực sự cần thiết và cần tiếp tục duy trì phát huy nhiều hơn nữa. Ngoài việc xây dựng tính đồng đội, còn tạo khả năng phát huy thế mạnh, khả năng riêng của mỗi sinh viên trong đội ngũ thiết kế và tạo nên sự phong phú trong quá trình nghiên cứu tổng hợp tạo lập một dự án chung cùng nhau, làm nền tảng cho việc ra trường tiếp cận với thực tế trong các doanh nghiệp thời trang sau này.

4. Kỹ năng làm việc nhóm trong các công ty thời trang

Các công ty thời trang hiện nay đang trên đà khởi sắc, họ bắt nhịp với trào lưu chung của thế giới, từ những năm cuối thế kỷ XX đã có hàng loạt thương hiệu nhà nước như Công ty may mặc Việt Tiến, Tổng công ty May 10, Tổng công ty may Nhà Bè, Công ty may Đức Giang cũng như hàng loạt các thương hiệu tư nhân như Công ty thời trang Canifa, công ty thời trang Pantio, Ivy Moda Ivy, Công ty K&G (Aristino)... chuyển đổi dần sang mô hình kinh doanh mới, sản xuất và kinh doanh hàng thiết kế (ODM) đẩy mạnh mảng nội địa hơn là gia công xuất khẩu, tiến tới xuất khẩu hàng thiết kế như các nước khác trên thế giới, do vậy họ có các đội ngũ thiết kế riêng, ra các bộ sưu tập theo mùa.

Trong mô hình sản xuất này, kỹ năng làm việc nhóm được khai thác triệt để, trong hầu hết các doanh nghiệp thời trang Việt Nam hiện nay. Việc kết hợp đội ngũ thiết kế trong sáng tạo các bộ sưu tập theo định hướng, phong cách của công ty không còn quá mới mẻ. Các thiết kế viên được hướng dẫn

theo cùng một ý tưởng và làm việc theo nhóm, do vậy từ việc đào tạo trong nhà trường đến thực hành sau khi ra trường là thực sự cần thiết.

Chúng ta cùng tìm hiểu bộ sưu tập của Tổng công ty May 10: với một ý tưởng thống nhất, các Nhà thiết kế đã sáng tạo ra các mẫu thời trang mang tính đồng bộ cao về màu sắc, chất liệu và phong cách, được các thiết kế phối hợp sáng tác. Dưới đây là các bản vẽ thiết kế trước khi được may thành sản phẩm của các thiết kế viên: Luyện Mai Luyện, Bùi Thị Ngọc Lan, Trần Thị Mai, Trương Thị Dung, Đào Thu Trà, Nguyễn Hải Yến, Vũ Tuyết Nhung.

Các thành viên trong nhóm được phân công thực hiện bộ sưu tập theo khả năng và thế mạnh riêng phù hợp với từng chủng loại sản phẩm cho phù hợp tính cách mỗi người do vậy các thiết kế đều có tính cá nhân, phát huy được những ưu thế riêng, tạo nên hình ảnh của mẫu thiết kế theo tính cách mỗi người, tuy nhiên được thống nhất bởi một chuyên gia có tầm nhìn tổng quát giống như một nhà lãnh đạo nhóm, do vậy luôn có sự thống nhất về hình ảnh cho bộ sưu tập.

Việt Nam chúng ta vẫn đang trên con đường học hỏi và xây dựng nền tảng cho nền công nghiệp thời trang lớn mạnh và bền vững, do vậy rất cần các công ty thời trang nhà nước và tư nhân có phương pháp làm việc nhóm trong sáng tạo bộ sưu tập, thể hiện tính chuyên nghiệp cao, là cơ sở tiếp cận với toàn cầu hoá, hiện đại hoá hiện nay.

5. Kết luận

Ngành công nghiệp thời trang là một lĩnh vực luôn luôn thay đổi, đòi hỏi nhà thiết kế phải liên tục sáng tạo ra các mẫu mới nhất theo xu hướng thời trang thế giới, đồng thời phù hợp với thị hiếu, nhu cầu người tiêu dùng. Một họa sĩ thiết kế thể hiện phong cách của mình qua cách mặc là cảm thụ chắc chắn nhất cho một sự nghiệp của bản thân, thể hiện tầm nhìn độc đáo của cá nhân nhà thiết kế như một thông điệp chuyên môn của chính mình. Bởi vậy trong một bộ sưu tập luôn theo một ý tưởng hay một chủ đề song mỗi nhà thiết kế đưa ra cách giải quyết khác nhau tạo nên sự phong phú, đó chính là "sự thống nhất trong đa dạng", tạo nên sự khác biệt giữa các mẫu thiết kế trong bộ sưu tập thời trang. Điều đó trả lời câu hỏi: vì sao một giám đốc sáng tạo của một thương hiệu thời trang nổi tiếng có thể phụ trách nhiều trợ lý thiết kế đến thế? Đó chính là sự khác biệt của thiết kế thời trang và đào tạo họa sỹ thiết kế thời trang.

Kỹ năng làm việc nhóm là 1 trong những kỹ năng mềm sẽ quyết định chất lượng làm việc của một nhân sự, là yếu tố quyết định hiệu quả trong công việc, đây là loại kỹ năng mà tất cả các nhà tuyển dụng nhân sự trong tất cả các lĩnh vực nghề nghiệp đánh giá cao. Qua đây chúng ta thấy rõ tầm quan trọng về đào tạo kỹ năng làm việc nhóm trong nhà trường cần thiết như thế nào trong khi nhu cầu thực tế đã và đang xảy ra, không chỉ ở lĩnh vực thời trang mà còn nhiều chuyên ngành khác nữa./.

Tài liệu tham khảo

1. *The Art Institute of Fort Lauderdale*, Publication Date: July 9, 2018
2. Erika Thiet (1979), *Kunstler Und Mode - Vom Modeschöpfer zum Modegestalter*
3. Allman (2004), *fashioning power: clothing, politics and African identity*, Indiana University Press.
4. Pierre Bourdieu (2004), *Distinction, A social Critique of the judgment of Taste*, Nxb Indiana univervity.
5. Xu hướng Thời trang. (2017) <https://www.fashiontrendsetter.com/v2/2017/10/05/aau-2018-ss18-fall18-fashion-show>. Ngày truy cập 02/02/2020
6. Nghệ thuật Thiết Kế Thời trang (2020) <http://artdesignfashion.com/> Ngày truy cập 12/02/2020
7. Thời trang nghệ thuật (2020) <https://fortlauderdalemagazine.com/category/fashion/> ngày truy cập 25/02/2020